

STO LET
TELESNE KULTURE
V MOZIRJU 1982

Pozdravljamo stoletnico!

Častitljiva obletnica telovadne dejavnosti v Mozirju ni le praznik Mozirja, ne le Gornje Savinjske doline, ampak vseh telesnokulturnih delavcev širom Slovenije. Kajti Savinjski sokol je pred sto leti združeval v svoje vrste napredne in narodno zavedne ljudi tja daleč preko sedanjih občinskih meja. Glas o njem je odmeval v vseh Slovencih takratnega časa, vsi zatirani in podcenjevani so videli v narodnostnem pokretu, ki ga je predstavljal, svojo bodočnost in prihodnjost borbe za narodno svobodo.

Jedro najboljših, ki se je strnilo okoli telovadnega društva v Mozirju je tudi pozneje, ko je bilo treba stopiti ponovno v bran naroda storilo svojo dolžnost. Mnogi nekdanji člani mozirskega sokola se iz borbe med drugo svetovno vojno niso več vrnili, ostali so na braniku svobode in socialnih pravic!

Ponosni smo, ko letos slavimo 100 let od takrat, ko so v tem malem, pa zato nadvse zavednem kraju ustanovili Savinjskega sokola. Ponosni tembolj, ker se je še danes ohranila volja do telesnokulturnega dela v vseh oblikah. Prepričani, da bo mladi rod znal ceniti delo svojih prednikov upamo lahko v lepo in mirno prihodnjost, v rast in nenehni razvoj obrambne sposobnosti, v ohranitev vseh tistih dobrin za katere so tudi mnogi iz vrst nekdanjih telovadcev umirali.

Vse telesnokulturne organizacije v dolini se pridružujejo najboljšim željam ob obletnici!

*Franc Šulek,
predsednik IO Zveze telesnokulturnih
organizacij občine
Mozirje*

Pripravljalni odbor

Mitja Ribičič, častni predsednik

Pavla Trogar
Vlado Miklavc
Rudi Zager
Iztok Benetek
Ivan Pavlin
Franc Šulek

POKROVITELJ ELKROJ MOZIRJE

Stoletnica TVD Partizan Mozirje

Telesnovzgojna dejavnost v Savinjski dolini in v Mozirju še posebej je bila vseskozi povezana z narodnostno zavednimi in osvobodilnimi težnjami Mozirjanov. Kot lahko razberemo iz zgodovinskega gradiva in kot pričajo znana dejstva, je bila društvena dejavnost sredi prejšnjega stoletja bogata in pestra. Delovala so izredna društva, čitalnice, gasilska in telesnovzgojna društva. To je bil hkrati odraz razgibane politične in narodno prebujevalske dejavnosti. V tem razgibanem obdobju - po letu 1848 - je Mozirje s svojimi prebivalci stalo čvrsto na pozicijah slovenstva.

V ta čas sodi tudi ustanovitev Savinjskega Sokola v Mozirju. To je bilo eno prvih takih telesnokulturnih društev v tem delu Slovenije. Tu so se zbirali napredni kmečki fantje in poleg telovadbe razpravljali tudi o narodnostnih in političnih vprašanjih tistega časa. To je bil čas, ko je vse bolj zorela ideja o slovenstvu, o slovenskem narodu, njegovi identiteti in pravici, da žive enakopravno z drugimi narodi na Balkanu in v Evropi.

Savinjski Sokol v Mozirju in podobna društva v drugih krajih so v naslednjih letih in desetletjih odigrala pomembno vlogo v prebujanju, razumevanju, širjenju in krepitvi slovenske narodnostne zavesti.

Narodno prebuditeljske težnje so bile med Mozirjani močno prisotne. Leto 1848 je pustilo med ljudmi teh krajev močne sledove. O tem priča tudi podatek, da so bili Mozirjani sredi poletja 1868 polnoštevilno zastopani tudi na taboru v Žalcu.

V času najhujših preizkušenj za usodo slovenskega naroda, ki je bil obsojen na smrt in uničenje, so Mozirjani sledili klicu in akcijam Komunistične stranke Slovenije ter se vključevali v Osvobodilno fronto in partizanske enote. V slovenski sokolski organizaciji je že v tistem času štiridesetih let, ko je Jugoslavijo vse bolj ogrožala fašistična nevarnost, prodiralo med široko članstvo prepričanje o izdajalskem obnašanju vodilnih klerikalnih in nacionalističnih strank in o potrebi, da ljudske množice postanejo nosilec nacionalne suverenosti. Dogodki v ljubljanskem društvu »Tabor« in vrsti drugih sokolskih društev so široko odmevali med mladimi pripadniki slovenskega Sokola. Tako so prirodno Sokoli bili v prvih vrstah NOB in

revolucije. Tiste, ki so jih takoj v začetku okupacije zaprli in odgnali v Srbijo, so se priključevali osvobodilnemu gibanju v drugih krajih Jugoslavije, mnoge so odpeljali v taborišča, padali so kot talci, za svobodo je dalo v Mozirju svoje življenje 23 članov Sokola. Še tako hud teror, ki ga je okupator izvajal proti domačinom, ni mogel zadušiti organiziranega partizanskega in frontovskega gibanja. Mozirska občina med Dobrovljami, Menino in Mozirsko planino, Smrekovcem do Koroške je bila eno največjih partizanskih oporišč in najbolj izpostavljena partizanska fronta na jugoslovanskem evropskem bojišču. To je bilo bojišče prvega Štajerskega bataljona, Šlandrove in Zidanškove brigade, XIV. divizije in Koroške grupe odredov. Tu so bile številne partizanske tiskarne in bolnišnice, dobro organizirane kurirske zveze in tudi prvo veliko osvobojeno ozemlje znotraj Štajerske in Koroške, ozemlja, ki ga je okupator štel za teritorij Tretjega Reicha. Mozirjani so zato lahko upravičeno ponosni na svoj častni doprinos svobodi in partizanski zmagi.

Telesnovzgojno dejavnost so Mozirjani z vsem žarom nadaljevali takoj po končani vojni. Že leta 1946 so ustanovili telesnokulturno društvo in obnovili telovadni dom. V sedemintridesetih povojnih letih se je telesna kultura vsestransko razvila. Tisoči in tisoči mladih so šli skozi telovadnice in igrišča. Športniki Mozirja so tako v domovini in v tujini osvajali najvišja priznanja.

Bogato telovadno in športno tradicijo v povojnih letih nadaljuje in razvija TVD Partizan. Izredno se je razvila tudi množičnost. V Mozirju danes telovadijo, igrajo košarko, roket, nogomet, namizni tenis, itd. Razvito je tudi plavanje in smučanje. Sto in sto mladih vsako leto stopa v telovadnice in na igrišča.

V socialistični samoupravni družbi je telesna kultura še posebnega pomena. Skušamo in moramo ji dati novo, humanejšo vsebino, Ne gre le za tekmovanja in doseganje vrhunskih rezultatov, temveč za vsestransko potrjevanje človeka kot osebnosti. Zato moramo predvsem ustvarjati možnosti, da se bo s telesno kulturo - v skladu s svojimi interesi in po svobodni odločitvi - lahko ukvarjal vsakdo.

Zlasti si moramo prizadevati, da bo telesna kultura postala množična ter sestavni del družbenega življenja v sleherni krajevni skupnosti, delovni organizaciji, občini. Razvijati moramo zdravo rekreacijo - plavanje, smučanje, teke, kolesarjenje - kar največje-

ga števila naših delovnih ljudi in mladine. To mora biti naša trajna usmeritev in praksa.

In končno, telesna kultura in šport sta pomembna tudi kot proizvodni in narodno-obrambni dejavnik. Zdrav in telesno krepak narod bo bolj uporno vztrajal pri uresničevanju načrtanih ekonomskih ciljev, bolj bo pripravljen in usposobljen, da - če bi bilo potrebno - brani pridobitve naše revolucije in socialističnega razvoja. Telesnokulturna dejavnost je tako dvakrat pomembna: po eni strani je nenadomestljiv dejavnik vsestranskega razvoja vsakega posameznika, vseh skupaj in naroda kot celote, po drugi pa pomeni tudi zadovoljstvo in srečo. To pa nas tudi zavezuje, da odgovorno skrbimo za njen zdrav in socialističen razvoj.

Ljubljana, april 1982

Mitja Ribičič

Mozirje nekoč

Naš kraj odlikuje častitljiva starost, saj se omenja v listinah že leta 1241. Kar šeststopenetdeset let pa je minilo odkar so mu bile podeljene trške pravice. Mozirje je tudi zelo staro slovansko, oziroma slovensko naselje.

Narodna zavest Mozirjanov je bila vedno vzgledna. Tako so tudi v drugi polovici preteklega stoletja, ko je bila raznarodovalnost vse hujša, ostali zvesti materinemu jeziku in domačim običajem.

Štajerski predel naše ožje domovine je bil še prav posebno izpostavljen brezobzirnemu potujčevanju, zato so v Mozirju stopili na čelo svojega naroda mladi izobraženci in začeli voditi odločen narodni boj. Takratni domači kronist Žiga Laykauf je v svojem zapisu, ki ga hrani mozirski arhiv, opisal dogodke po marčni revoluciji leta 1848 v domačem kraju. Med drugim trdi, da je v trg zasejal napredne misli mozirski študent tehnike Matija Goričar, ki se je sam boril v duhu revolucije na Dunaju.

Takrat so povsod na slovenskem ozemlju ustanavljali narodno gardo. V Mozirju je prav tako bila, vodil pa jo je kirurg Žiga Laykauf. V tem vrtincu nemirnih dni je torej tudi v Mozirju vrelo in ljudje so se še tesneje strnili v boju za svoje narodne pravice.

V našem trgu so bili v šestdesetih letih devetnajstega stoletja med prvimi na Štajerskem kjer so imeli »Večer besede«. Celjska čitalnica je v hiši Janeza Lipolda pripravila leta 1863 takšno narodno prireditve. In kot je zapisal sodobnik »... tako se je gojila narodna zavest, ...«. Ne smemo prezreti, da je bil Janez Lipold župan in narodni poslanec, ki si je upal v deželnem zboru v Gradcu zahtevati »da mora osebje vinarske šole v Mariboru znati slovenski« ... Prav v času njegovega županovanja so pričeli na mozirskem občinskem uradu poslovati slovensko.

Ko so tabori razgibali naš narod v skupnem narodnostnem boju, so Mozirjani pripravili veliko slavje ob številnem obisku tabora v Žalcu /drugega na Štajerskem/, ki je bil 18. septembra 1868.

Leta 1874 so v Mozirju ustanovili slovensko hranilnico po vzgledu Mihe Vošnjaka in se tako gmotno osamosvojili ter odtegnili vplivu tujega denarja. Bili so spet med prvimi na Štajerskem, namreč takoj za ustanovitvijo hranilnice v Ljutomeru.

Sin Janeza Lipolda, Jože je bil najprizadevnejši med ustanovitelji Sokola v Mozirju. Kot starosta je leta 1884 ob razvitju prapora govoril dvatisočim, ki so prišli od blizu in daleč. Znan je kot velik narodnjak in borec za slovenstvo. Njemu je sledil takratni občinski in okrajni tajnik Josip Pirš, o katerem je zapisal Franc Praprotnik »... je odločen in neustrašljiv, kadar je treba braniti svete narodne pravice.

V času, ko je bila nemška gonja v tem delu naše domovine vse večja, je bilo v Mozirju ustanovljeno planinsko društvo. Največje zasluge za to ima takratni učitelj Fran Kocbek, ki je bil navdušen in zaveden planinec. Znane so zdrahe s celjskim planinskim društvom »Alpenverein«, ki je za vsako ceno želelo razširiti svoj raznorodovalni vpliv tudi v naš gorski svet. Bilo je veliko sporov zaradi postavljanja nemških koč in označevanja planinskih poti. Kocbeku je uspelo ohraniti prednost Savinjski podružnici Slovenskega planinskega društva in to ob podpori slovitega poznavalca naših planin profesorja dr. Frischaufa iz Gradca, ki je zaradi tega tudi moral v predčasni pokoj.

Na predvečer slovanskega praznika Cirila in Metoda so leta 1893 v trgu pri lipi postavili mogočen drog, na katerem je plapolala slovenska trobojnica. Po vseh okoliških hribih so zagoreli številni kresovi.

V takšnih razmerah so 8. julija 1894 pripravili v Mozirju velik politični shod. Udeležili so se ga vidni slovenski odločniki dr. Gregorc, Miha Vošnjak, dr. Serneč, dr. Dečko, dr. Hrašovec in Drago Hribar, urednik narodnega lista Domovina iz Celja ter drugi.

Seveda pa ne kaže ob sklepu teh nekaj misli o zavesti prebivalcev Mozirja pozabiti na Janeza Goličnika, ki je napisal prvo slovensko knjigo o čebelarstvu in je bil sorodnik Lipoldov. Verjetno je tudi močno vplival na to družino, ki je pozneje nekaj rodov trdno stala na čelu naprednih prizadevanj v našem kraju.

V takšnih razmerah so v Mozirju ustanovili Sokola.

Aleksander Videčnik

Ob 100-letnici

Letos mineva sto let od ustanovitve Savinjskega Sokola v Mozirju. Ta visoki jubilej, ki ga bomo s ponosom proslavljali v letošnjem maju, naj bi izzvenel kot praznik celotne Zgornjesavinjske doline, saj njegov zgodovinski pomen in veljava segata celo daleč preko teh meja v sam slovenski prostor. To potrjuje dejstvo, da je Savinjski Sokol v Mozirju po starosti drugi na Slovenskem in prvi na Štajerskem. Ob tem pa je treba poudariti, da ni mogoče govoriti o začetkih in razvoju Sokola v Mozirju, ne da bi zapisali kaj več o takratnem boju za narodnostno prebujo Slovencev, ki so živeli pod raznarodovalnim pritiskom avstrijskega meščanstva.

V ta zapis pa seveda sodi tudi razmišljanje o dogodkih v poznejših desetletjih, o vzponih in padcih dejavnosti društva, o njegovih najzaslužnejših delavcih, skratka o vsem, kar je pripomoglo k širjenju razvejanosti telesnovzgojnih aktivnosti do današnjih dni.

Bogata in vsestranska društvena dejavnost v Mozirju v letih od 1874 do 1893 je bila bolj ali manj odraz močne politične razgibanosti v slovenskem javnem življenju zlasti še, ko se je začelo ustavno življenje v letu 1860. Starejša generacija iz burnega leta 1848 in mladi, ki so komaj nastopili, so imeli obilo skupnih ciljev: družbeno in literarno, zlasti pa še politično prebujo naroda. Veliko vlogo pri taki aktivnosti takratnih naprednih Slovencev so v 60. letih igrala društva. Leta 1861 so v Mariboru, Celju, Trstu in Ljubljani zaživele čitalnice in leto za tem Južni Sokol v Ljubljani. To pa je zganilo ljubljanske Nemce. Zaradi čestih spopadov med pripadniki Južnega Sokola in »turnarji« je leta 1867 vlada razpustila društvo Južni Sokol. Toda že prihodnje leto je bilo ustanovljeno novo telovadno društvo Sokol, kateremu so sledila še druga. Za ta čas je bila značilna močna aktivnost nemštva in še močnejše prizadevanje naprednih slovenskih sil, ki so preko raznih oblik združevanja zbirali sile za borbo proti svojim nacionalnim nasprotnikom.

Viri za zgodovinski oris te dejavnosti so kaj skromni. Temu se ni mogoče čuditi, če pomislimo, da arhiv nikoli ni imel svojega varnega kotička, zlasti pa še ne v času obeh vojn, ko je bilo treba z arhivom begati iz skrivališča v skrivališče. Zato celotna podoba dogod-

Ob štiridesetletnici mozirskega Sokola

kov ne bo mogla biti popolna. Največ zapisanega se je ohranilo v starih mozirskih kronikah, od koder je podatke zbral, jih uredil in dopolnil znani mozirski učitelj in kronist Franc Hribernik p.d. Tribuč. Iz teh virov ter nekaterih drugih zapisov in ustnega izročila povzemam naslednje:

Že pred letom 1882 je prihajal v Mozirje na letovanje znani zagrebški zdravnik primarij dr. Josip Fon s svojo ženo. S tem, da je vsako leto napotil mnogo svojih najodličnejših pacientov na poletni oddih v Mozirje, je mnogo pripomogel k slovesu Mozirja kot letovišča s svežim planinskim zrakom in prijetnimi kopelmi v Savinji. Dr. Fon pa je bil v Mozirju tudi prvi propagator jugoslovanske ideje in pobudnik, ki je vcepil mozirskim narodnjakom misel, da ustanove Sokola. Dr. Fon je bil namreč prvi starosta zagrebškega Sokola. seme je padlo na rodovitna tla toliko laže, ker je dr. Fona podpiral drugi mozirski letoviščar, Vekoslav Legat, tiskar in narodni agitator iz Ljubljane.

Na pobudo teh dveh mož so se leta 1881 zbrali rodoljubi: Jože Lipold, Anton Goričar, Josip Pirš, Ivan Vrankovič, Jakob Škoflek, Ivan Klemenak, vsi iz Mozirja, dalje okrajni tajnik Ivan Gabršek, Franc Šentak iz Vranskega, Josip Pauer, Prisljan in Puncer iz Braslovč ter ustanovili pripravljalni odbor. Ta je sestavil pravila, ki jih je cesarska namestnija v Gradcu odobrila 29. maja 1882, ustanovni občni zbor

pa je bil 8. septembra istega leta. Tako je bil ustanovljen Savinjski Sokol, ki bi naj zajel ves savinjski okraj skupaj s takratnim nemčurskim Celjem in Šoštanjem. V vsem okraju sta bila vpisana 202 člana. Zelo zanimiv je zapissek, da sta bila na ustanovnem občnem zboru izvoljena za častna člana dr. Josip Fon in dr. Josip Juraj Strossmayer, ustanovitelj Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, leta 1906 pa tudi Franjo Štifter, bivši univerzitetni profesor v Kalugi na Ruskem, rodom iz Solčave, ter zaslužni član Savinjskega Sokola Marko Lipold.

Prav zanimivo je listati po blagajniški knjigi, ki se je ohranila še iz časov, ko se je snoval Savinjski Sokol. Prvi vpis v to knjigo je opravil takratni blagajnik Ivan Vrankovič dne 4. marca 1882, ko je »za korespondenco in papir« izdal 1 goldinar in 21 kron. Prvi večji dohodek pa je vpisan že 27. maja istega leta, ko je »gospod Jože Lipold daroval 30 goldinarjev«. Še bolj zanimiv pa je vpis dohodka 65 goldinarjev, ki jih je za vstopnino vplačalo 65 prvih pripadnikov Savinjskega Sokola dne 29. maja 1882. Naj dobesedno povzamem ta vpis:

Sledeči gospodje »Sokoli« vplačali vstopnino: Jože Lipold, A. Goričar, I. Turnšek, I. Pirš, I. Gradišnik, I. Klemenak, I. Šip, I. Blaž, I. Vrankovič, A. Rakun, I. Milavec, A. Strigl, E. Vošnjak, M. Tajnik, Fr. Goričnik, I. Medved, M. Levstik, Iv. Prisljan, R. Skoflek, Iv. Lipold, I. Prisljan, Fr. Brišnik, Ant. Mlinar, Fr. Majar, C. Dobovišek, A. Deleja, Fr. Kocjanc, F. Ludwig, I. Podbregar, I. Skruba, V. Lončar, Iv. Vošnjak, I. Kralj, Fr. Vošnjak, M. Pirtušek, R. Wotruba, Iv. Dvornik, Fr. Novak, Fr. Križan, M. I. Lipold, Jož. Willinbartk, Ant. Žagar, M. Šmid, Miloš Šmid, Ž. Laykauf, Fr. Matjaš, K. Krefel, A. Ludwig, Jož. Dolinar, Fr. Cukala, Iv. Ahat, Fr. Hlačun, M. Puncer, Fr. Rauscher, Seb. Bohinec, Josip Pauer.

V naslednjih mesecih je vpisanih še cca 150 imen članov in prijateljev društva, med njimi zelo vidni politični in javni delavci kot Mihael Vošnjak, dr. Josip Sernek in drugi.

Dve leti po ustanovitvi društva, t.j. leta 1884, je bilo razvitje prapora, ki je bil izdelan v Pragi. Mozirski kronist Žiga Laykauf je zapisal, da je bila to izjemna slovesnost sredi trga. Bile so tudi delegacije iz Zagreba, Gorice, Trsta, Ljubljane in celo iz Prage, pa še Slovensko pevsko društvo iz Ptujja, »Slavec« iz Ljubljane, »Lira« iz Kamnika, itd. Slovesnost je bila pred kapelo sredi trga. Slavnostni govor je imel

Telovadna vrsta deškega naraščaja. Na sliki Franc Celinšek, Jože Venišnik, Anton Robida in Ciril Pepelnjak. Drugi niso znani

starosta in župan Jože Lipold, kumica je bila Celjanka Vasičeva, prapor je blagoslovil braslovški dekan Bohinec, zastavonoša pa je bil neki orjak iz Luč.

Prapor je bil izredno delo čeških umetnikov - obrtnikov. Nad sokolskim grbom je bila vtkana krona, podobna srbski. Zato je cesarska namestinja v Gradcu odredila konfiskacijo krone, vendar je niso dobili, ker so jo pravočasno odstranili in skrili. Na praporu se je pojavila spet šele leta 1918 ob sokolski slavnosti v Čakovcu, kjer je sodelovala številna delegacija mozirskih »sokolov«.

Znano je, da so bila v tisti dobi s čitalnicami v tesni zvezi, ali pa so celo iz njih izšla, razna druga društva. Nikjer pa ne beremo, da bi bil Sokol matica za kako drugo društvo. Izjemo dela Savinjski Sokol, znotraj katerega je kot nekak oddelek delovalo gasilsko društvo v Mozirju od leta 1887 do 1898.

Mnogo je še danes ohranjenih dokazov o tem, da je bila tako visoka narodna zavest Mozirjanov, ki je prišla do izraza zlasti še okrog 90. let, prav zasluga Savinjskega Sokola, čigar glavna naloga je bila poleg telovadbe tudi narodna prebujanje. To nesporno potrjujejo tudi podatki o političnih gibanjih tistega časa, ki jih je v zgoščeni obliki opisal Aleksander Videčnik v svojem prispevku, ki je objavljen v tej slavnostni brošuri.

V začetku tega stoletja je delo v Sokolu zamrlo.

Temu se ne bomo čudili, če vemo, da sokolska društva vse do leta 1905, ko je bila ustanovljena Slovenska sokolska zveza, niso bila povezana, temveč je vsako hodilo svojo pot. Slovenska sokolska zveza ni povročila samo, da so začela rasti nova društva, temveč tudi, da so oživela nedelujoča. Med temi je bilo tudi mozirsko, a glavno zaslugo za to imajo: trgovec Rudolf Pevec, učitelj Radivoj Franc Tušak in trgovski pomočnik Avgust Kraigher.

Iz pisma, ki ga je 90-letni Franc Tušak pisal 2. septembra 1972 (nekaj mesecev pred svojo smrtjo) svojemu prijatelju, učitelju Franju Vajdu, povzemam nekatere zanimive podatke. Takole je zapisal: »V Mozirje sem prišel po protekciji 1. aprila 1904. S trgovcem Rudolfom Pevcem dva si takoj segla v roke in ob pomoči prizadevnega Avgusta Kraigherja oživila Sokola na pobudo vrle narodnjakinje Josipine Blaž, p.d. Tratnikove. Za starosto je bil izvoljen Pevec, za blagajnika in tajnika jaz, za načelnika pa Avgust Kraigher. Telovadno sobo smo imeli sprva pri Strmškju, p.d. Kolencu, pozneje pa pri sodavičarju Antonu Miklavcu, p.d. Kraherlu. S prireditvami smo dobili toliko gotovine, da smo si kupili bradljo in drog. V ta namen sem tudi napisal brošuro »Zdrav duh v zdravem telesu«, ki je dala precej denarja. V moji dobi je Savinjski Sokol poleg lokalnih nastopov sodeloval tudi na vsesokolskem zletu v Zagrebu, kjer je deset naših telovadcev nastopilo pri prostih vajah, nekateri pa tudi na orodju.«

Toliko iz spominov Franca Tušaka. Žal, smo zamudili priložnost, da bi v osebni razgovoru z njim zapisali še marsikateri zanimiv podatek iz njegovih mladih let, ki jih je tako aktivno preživel v Mozirju. Umrl je točno tisti dan, ko smo se najavili na obisk v njegovem stanovanju v Ljubljani.

Med prvo svetovno vojno je delo v Sokolu počivalo, potem pa zopet oživelo, toda v novem vzdušju, ko ni bilo treba posebej skrbeti za narodno prebujo in krepitev narodne zavesti. Zapišem naj še, da se je po vojni (1919) Slovenska sokolska zveza umaknila Sokolski zvezi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ob prehodu v novo dobo leta 1922 je praznoval Mozirski Sokol (tako se je Savinjski Sokole med tem preimenoval) svojo 40-letnico. Ob navzočnosti mnogih delegacij je slavlje potekalo zelo slovesno. Posebno lepa je bila telovadba, ki se je zaključila s popoldansko veselico v parku ob Savinji.

Proslava 50-letnice društva 26. junija 1932 pa je po

Upravni odbor Sokolskega društva ob 50 obletnici 1932

svojem obsegu in kvaliteti presejala vse dotakratne prireditve v Mozirju. Poleg visokih predstavnikov oblasti so s številnim članstvom sodelovala sokolska društva iz Celja, Braslovč, Velenja, Šoštanja, Šmartnega ob Paki, Polzele, Orle vasi, Tabora, Prebolda, Zabukovice, Žalca, Petrovč. Šempetra, Gornjega grada in Rečice. Poleg tega se je zbrala še velika množica ljudi od blizu in daleč. Ko se je dolga povorka ustavila pred odrom sredi trga, se je zvrstilo šest govornikov, ki so povdarjali, da je bil Mozirski Sokol vseh 50 let svojega obstoja tako zvest pobudnik narodne zavesti in čuvar naravnih svetinj, da je ostalo Mozirje tudi v časih najhujšega avstronemškega pritiska odločno slovensko in ni bilo treba ob prevratu leta 1918 v Mozirju ničesar spreminjati, ker je trg že od nekaj imel in tudi znal ohraniti svoje nacionalno lice.

Višek je dosegla proslava pri popoldanskem javnem telovadnem nastopu na novo splaniranem sejmišču, ki se ga je udeležilo skupaj okrog 500 članov, članic, naraščaja in dece. Nastopila je tudi celjska vzorna orodna vrsta. Telovadbi je navdušeno sledilo preko 3000 ljudi. Izmed ustanoviteljev Mozirskega Sokola je lahko zbrana množica še pozdravila: Antona Delejo, p.d. Žekarja, Pavla Novaka, Florjana Smodiša, p.d. Brezovnika in Franca Zadnika. Pozornost je vzbudila tudi častitljiva pojava Ivana Lipolda z dolgo sivo brado, ki je bil vseh 50 let aktiven član Mozirskega Sokola. Po javni telovadbi se je razvila v

parku poleg sejmišča prosta zabava, ki je trajala vse do belega dne.

Odlično uspelo slavje je prineslo Mozirskemu Sokolu zaslužen moralno zadoščenje pa tudi gmotni uspeh, ki ga je bil prav tako zelo potreben.

Že prejšnje leto, t. j. 1931, je sklenila trška občina, da bo zgradila namesto starega rotovža novo občinsko hišo. Pripravljeni so bili že načrti in dovršen del materiala (opeka, les), toda gospodarska kriza, ki je preplavila v tem letu ves svet, je onemogočila predvideno gradnjo. Zato pa je meseca julija 1932, torej v jubilejnem letu, začel Sokol ob izdatni pomoči Sokolske zveze Srbov, Hrvatov in Slovencev, Mozirske občine, Gornjesavinjske posojilnice in številnih drugih simpatizerjev graditi telovadnico. Delo je naglo napredovalo, tako da je bila stavba sredi oktobra že pokrita. Naslednje leto so telovadnico dokončali in pričeli z dozidavo gledališkega odra z malo dvorano. Leta 1934 je bil dom zgrajen in 22. julija svečano odprt. Ob tej priliki je bil na sejmišču telovadni nastop, prapor pa je dobil nov trak. S sejmišča je šla množica telovadcev in gledalcev pred dom ter prisostvovala svečani otvoritvi po srezkem načelniku M. Kandriču. Prosta zabava po končanem uradnem delu je bila prvič na dvorišču novega doma, ples pa v dvorani.

Tako je dobilo Mozirje dom telesne vzgoje, pozno sicer, a vendar. Pri tem pa velja zapisati še, da je akcija za izgradnjo doma krenila šele po letu 1930, ko je starosta Sokola postal Jože Trogar, ki je neumorno zbiral sredstva, nadziral gradbena dela in pozneje čuval novo ognjišče Sokola z zgledno prizadevnostjo. To priča tudi napis na spominski plošči, ki je bila takrat vzdana v veži doma in se glasi:

V ZAHVALO IN SPOMIN
OBČINI TRG MOZIRJE
GORNJESAVINJSKI POSOJILNICI MOZIRJE
STAREŠINI BR. TROGAR JOŽU
SOKOLSKO DRUŠTVO MOZIRJE
22. JULIJ 1934

Diploma mozirskega Sokola dana prof. Fjodoru Matvejeviču - Štiftarju iz Kaluge. Na sliki so Radivoj Tušak, Rudolf Pevec, Jožefa Blaž in Gustav Krajger.

Da bi bil pomen lastne telovadnice še bolj razumljiv, naj poudarim, da so bili pogoji za telesnovzgojno delo naših prednikov v Mozirju zelo slabi. Za nastope v raznih krajih širom Slovenije pa tudi v Zagrebu, Čakovcu, Beogradu, Pragi in drugod so mozirski telovadci vadili po raznih dvoriščih, vrtovih in gospodarskih poslopih (marofih). Iz zapiskov učitelja Franja Vajda in zapisanih spominov Marice Pepelnak roj. Blaž, je mogoče povzeti, da je bilo prvo telovadišče (samo poleti) nekaj let pri Josipini Blaž. p.d. Tratnikovi, na vrtu za kegljiščem (tu je danes gostilna pod lipo). Pozneje je dal starosta Jože Lipold za telovadišče na razpolago svoj marof (danes Majerholdov). Za tem so telovadili še pri Strmšku, p.d. Kolencu (tam, kjer je današnji hotel Turist) in v prvem nadstropju nad sedanjo zadružno mesnico sredi trga, dokler si niso končno leta 1906 uredili »prvo« telovadnico z drogom in bradljo na marofu sodavičarja Antona Miklavca, p.d. Kraherla. Preko poletja pa sta bila drog in bradlja postavljena v Miklavčevi gorici.

Prav zato je novi Sokolski dom s telovadnico in odrom pomenil pravo prelomnico v kvaliteti, organiziranosti in vsestranosti telesnovzgojnega dela v Mozirju tja do druge svetovne vojne.

K temu zgodovinskemu pregledu bi sodil popoln seznam starost društva, vendar ga, žal, ni mogoče več sestaviti v celoti. Približni podatki pa so tile:

Prvi starosta je bil ustanovitelj društva Jože Lipold in sicer od leta 1882 do svoje smrti leta 1890. Trgovec Rudolf Pevec je deloval kot starosta od leta 1904 do prve svetovne vojne in še nekaj let po njej. Njega je nasledil Lojze Podbukovšek, uslužbenec politične ekspoziture v Mozirju, in sicer približno od leta 1921 do 1924. Za njim so se kot staroste izmenjali še: učitelj Franjo Vajd (1924 - 1925), trgovec Tone Fedran, posestnik Franc Babin ter sin ustanovitelja društva Ivan Lipold, dokler ni leta 1930 nastopil Jože Trogar, ki je uspešno starostoval do okupacije leta 1941.

Zadnje desetletje (1930-1940), ki je v delovanju društva pomenilo pravo renesanso zlasti na področju masovnosti v telesni vzgoji, pa ne bi moglo biti tako uspešno, če ne bi z društvom živela in delala še cela vrsta entuziastov. Naštejem naj samo nekatere: dolgoletni načelnik Ivan Blažič, vodja odrske dejavnosti in društveni prosvetar Drago Predan, prizadevne vodnice in vodniki telovadnih oddelkov: Fanika Mutec, Erna Pevnik, Lea Predan, Mici Miklavc, Meri Goričar, Terezija Kokošinc, Pavla Trogar, Vlado Miklavc, Ivo Čerin, Bojan Karče, Slavko Klemenčič in drugi.

Vse do ustanovitve se je Sokol poleg telovadbe ukvarjal tudi z odrsko dejavnostjo ter prirejanjem maškarad in podobnih zabav. Na razpolago pa so nam zelo skopi podatki. Vemo le to, da so v dvorani pri Vasletu (nad sedanjo zadružno mesnico) igrali 1. januarja 1919 »Desetega brata«, ki ga je režiral učitelj Franc Hribernik, kmalu za tem pa še veseloigro »Sladkosti družinskega življenja« in »Nebesa na zemlji«, leta 1924 pa »Rodoljuba iz Amerike«. Nekaj gledaliških del so pozneje igrali v Majerholdovi dvorani. Odrska dejavnost pa je prav zaživela šele po letu 1934 z novim odrom v Sokolskem domu. Otvoritvena predstava na novem odru je bila leta 1935. Ob prepolni dvorani in večkratnih ponovitvah je bila predstavljena Govekarjeva spevoigra »Legionarji« v režiji učitelja in društvenega prosvetarja Draga Predana. Ta uspeh je vzpodbudil prizadevne odrske diletante, da so v naslednjih letih postavili na odrske

Dolgoletni starosta Sokolskega društva v Mozirju Trogar Jože izvoljen leta 1930 do leta 1941

deske še vrsto zahtevnih gledaliških del, med njimi »Rokovnjače«, češko dramo »Marišo«, Nušičevo »Gospo ministrico«, itd.

V okrilju Sokola je med dvema vojnama delovala tudi kvalitetna knjižnica s preko 500 knjigami. O tem je napisal pokojni učitelj Franjo Vajd naslednje:

Mozirska narodna čitalnica (ustanovljena leta 1877) je, kakor vse druge čitalnice po Slovenskem, z glasbo in petjem, z igrami in govori ter plesom busila narodno zavest in gojila družabnost. Vse od ustanovitve pa je imela čitalnica svojo lastno knjižnico. Ko je

čitalnica okrog leta 1925 prenehala delovati, je bila njena knjižnica prenesena k Sokolskemu društvu.

Sokol je doživel lepo starost, toda svojega bisernega jubileja ni čakal. Po 59 letnih obstoja in plodnega dela na področju telesne vzgoje in vzpodbujanja narodni zavesti mu je smrtni udarec zadal okupator leta 1941.

Ko je osvobodilni veter odgnal strahotno vihro vojnih let, se je začela nova doba na polju telesne vzgoje v Mozirju.

Sokolski dom, ki je bil postavljen s tolikimi napori, je okupator uporabljal v svoje raznarodovalne svrhe, vendar brez uspeha. Medtem ko ga je skraja čuval, pa ga je pozneje zanemarjal, tako da je bil ob osvoboditvi ves izropan, okrušen in zanemarjen.

Pritisk, ki ga je izvajal okupator nad Mozirjem sploh in nad pripadniki Sokola še posebej, je rodil seveda odpor, ki se je širil iz dneva v dan, dokler ni zajel, z redkimi izjemami, vsega trga. Pripadniki Sokola so stali v prvih vrstah. Takoj po prihodu okupatorja je gestapo zaprl vse vodilne člane Sokolskega društva. Mnogi so bili izgnani v Srbijo, nekateri so končali kot talci, drugi v taboriščih, mnogi pa pozneje kot partizani. Koliko je bilo mogoče dognati, je dalo svoja življenja 23 članov in članic Sokolskega društva in sicer: Franc Brezovnik in hčerka Angela, Marika Goričar, Anton Miklavc, žena Marija in sin Tone, Martin Melavc, žena Angela in sin Milan, Mirko Kampjut, Franc Celinšek in hčerka Marja, Ivan Klemenak ml., Jože Matjaž, brata Vlado in Stanko Gregorn, Franci Kopitar, Franc Strmšek, Anton Bastl, Stane Prisljan, Franc Pistotnik, Ivan Brezovnik in Dani Češnovar.

Vsem imenovanim in morda neimenovanim:
S I a v a !

Častitljiv sokolski prapor iz leta 1884 je po zaslugi zavednih Mozirjanov preživel obe svetovni vojni in pomeni danes za Mozirje dragocen pomnik lokalne zgodovine. Zato tudi o njem nekaj besed.

Med prvo svetovno vojno ga je skril v svoji hiši in očuval nepoškodovanega do konca vojne sodavičar Anton Miklavc. V drugi svetovni vojni pa je menjal prapor več skrivališč. Glavni akterji te nevarne odisejade so bili: Pavla Trogar, Mirko Kovačič, Stane Prašnikar, Ivo Čerin ter Ivan Pavlin. S podstrešja Sokolskega doma, kjer je bil prapor spravljn, so ga prenesli 29. aprila na Trogarjev marof in samo kak dan ali dva pozneje na Majerholdov marof. Ker se je v

Prva vrsta članic in mladink za nastop na mitingu leta 1945 v Mozirju

neposredni bližini zasidrala policija in gestapo, so ga v začetku julija 1941 zakopali v žagovino v Trogarjevem kozolcu na Lavah. Kak mesec pozneje sta ga Mirko Kovačič in Stane Prašnikar skrila na Kovačičevem (Pekovem) marofu, kjer je ostal do konca vojne. Gestapo je zlasti leta 1941 poskušal vse, da bi odkril prapor, vendar zamanj. V celjskih zaporih je o usodi prapora zasliševal starosto Jožeta Trogarja, društvenega prosvetarja Draga Predana in takratnega načelnika Iva Čerina pred njihovo izselitvijo v Srbijo. V Mozirju pa je poskušal gestapo izsiliti priznanje o skrivališču prapora iz načelnice Kokošinc Terezije in podnačelnice Pavle Trogarjeve. Vsi napori zasliševalcev pa so bili zaman. Ker prapor ni bil zavarovan proti vremenskim in drugim škodljivim vplivom, je dočakal svobodo, žal, zelo poškodovan. Kljub temu pa to ne zmanjšuje njegove izjemne zgodovinske vrednosti.

Kronist Žiga Laykauf je leta 1922, t.j. ob 40-letnici Mozirskega Sokola, zapisal, da je prapor krasilo sedem trakov z naslednjimi napisi:

- »Hrabremu Sokolu savinjske Slovenke«,
- Savinjskemu Sokolu Narodna čitalnica v Ptuju«,
- »Savinjskemu Sokolu Slovensko pevsko društvo v Ptuju«,
- »Savinjskemu Sokolu ptujske Slovenke«,
- »Slovensko planinsko društvo 1893«,
- »v spomin zleta v Žalcu, 3/6. 1886«,
- »Ruše 15/7. 1906«.

Ob otvoritvi Sokolskega doma 22. julija 1934 pa je na prapor pripela osmi trak Ivanka Lipold, vnukinja prvega staroste in ustanovitelja Savinjskega Sokola Jožeta Lipolda. Žal so se v zadnji vojni izgubili štirje trakovi, tisti ki so še ostali, pa nosijo tele napise: »Savinjskemu Sokolu Narodna čitalnica v Ptuju«, »Savinjskemu Sokolu ptujske Slovenke«, »Slovensko planinsko društvo 1893«, »Ruše 15/7. 1906«.

Po vojni leta 1946 je v Mozirju staro in mlado s pravim partizanskim žarom zagrabilo za delo. Ustanovljeno je bilo telesnovzgojno društvo, istega leta pa tudi obnovljen telovadni dom. Izredno aktivno je zaživelo osem oddelkov s 130 telovadci in telovadkami. Izbrana vrsta je med drugim leta 1947 nastopila na telovadnem zletu v Pragi, naslednje leto pa v Beogradu. Tega leta je bila tudi izvedena masovna akcija ob pričetku gradnje športnega igrišča v mozirski gmajni ob Savinji. 6. marca 1952 pa se je telovadno društvo preimenovalo v TVD Partizan.

Ker je za tako aktivnost postal telovadni dom pretesen, je pričelo društvo leta 1956 z adaptacijo, oz. dozidavo telovadnega doma na mestu, kjer je do takrat stala stara občinska hiša, imenovana rotovž. V spominski knjigi TVD Partizan pa je zapisano, da sta si pri organiziranju in vodenju te kacije pa tudi pri fizičnem delu nabrala največ zaslug Pavla Trogar ter Ivan Pavlin.

Naslednje leto, ko je društvo proslavilo 75. obletnico telesnovzgojne dejavnosti v Mozirju, je bil ob velikem telovadnem nastopu razvit nov prapor in svečano odprt prenovljen in dograjen telovadni dom, ki je dobil ime po narodnem heroju Slavku Šlandru.

Društvena kronika beleži v naslednjih letih močno razgibanost pri osnovni vadbi vseh oddelkov, razživila pa se je tudi športno tekmovalna aktivnost v namiznem tenisu, odbojki, plavanju, smučanju, zlasti pa še v partizanskem mnogoboju. Izredno številna udeležba pripadnikov društva na vseh večjih telovadnih in športnih manifestacijah v Ljubljani, Celju, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Nišu, Tuzli in drugod ter diplome, pokali in priznanja, ki so jih naši športniki prinašali domov, samo potrjujejo splošno aktivnost društva v tem obdobju.

Tudi uspehi so bili gotovo plod izredno delovne uprave društva in nešteti zagnani telovadcev, članov in članic ter športnikov. Iz dolge vrste teh pa je po svoji vsestranski dejavnosti vedno izstopala Pavla

Prva telovadna akademija Sokolskega društva v Mozirju leta 1936

Trogarjeva. Aktivno je delovala v telesnokulturnih organizacijah v Mozirju vse od osvoboditve kot načelnica, vaditeljica in tekmovalka. Izkazala se je kot uspešna avtorica akademijskih sestav in vsestranski organizator vseh oblik telesnokulturnega delovanja. Mnogo dela je vložila tudi v obnovo telovadnega doma v Mozirju. Dobršni del vsega telesnokulturnega življenja v Mozirju in občini sloni še danes na Pavli Trogar. Tako približno je bilo zapisano v obrazložitvi, ko je leta 1965 za svoje delo prejela najvišje slovensko odličje Bloudkovo plaketo. Njeno zbirko visokih priznanj pa krasi še državno odlikovanje Red dela z zlatim vencem iz leta 1971, pa kipec partizana, kot najvišje zvezno odličje ob 25. letnici Partizana leta 1976 ter značke ZTKO iz leta 1979 in še vrsta drugih priznanj.

Mislím, da je prav, da ji tudi mi ob tej svečani priložnosti izrečemo priznanje in zahvalo za vse, kar je dala Mozirju in slovenski telesni kulturi v vsej svoji bogati karieri.

Leta 1967 je društvo zgradilo prvo asfaltno igrišče za rokomet v občini, dve leti pozneje asfaltirano igrišče za košarko, istočasno pa je uredilo v telovadnici naprave za igranje košarke, odbojke in namiznega tenisa. Vse to je bilo zgrajeno z lastnimi sredstvi in večji del z udarniškim delom pripadnikov TVD Partizan. Ureditev smučišča z vlečnico na Brčkem vrhu je bila izvedena že leta 1969, pet let za tem pa je bilo smučišče razširjeno, zamenjana pa tudi stara vlečnica z novo, modernejšo. Sredstva za te investicije je

*Državno prvenstvo v mnogoboju v Tuzli leta 1964
IV. mesto*

akademijskih sestav v Ljubljani 2. mesto z ritmično sestavo,

- mladinke in članice so dozele na državnem prvenstvu v partizanskem mnogoboju leta 1955 v Nišu 5. mesto, na republiškem prvenstvu v Ljubljani pa članice 1. mesto, posamično pa je Marija Janko prejela diplomu za 1. mesto,
- leta 1956 smo tekmovali za pokal Ljudske pravice in dosegli 3. mesto v slovenskem merilu,
- od prvega teka ob žici okupirane Ljubljane leta 1956 se redno udeležujemo te prireditve,
- na okrajnem prvenstvu v Celju so člani leta 1957 osvojili 2. in 3. mesto.

Spričo vsestranske dejavnosti društva je postal naš dom pretesen. Zato smo sklenili postaviti prizidek, zanj je pripravila osnutek Pavla Trogar, Peter Pavšič, član gospodarskega odbora pri Partizanu Slovenije pa je veliko storil, da je načrt postal resnica. Tako smo pridobili v domu prepotrebne dodatne prostore.

Za 75. obletnico telesnokulturnih dejavnosti v Mozirju leta 1957 smo odprli dozidane prostore telovadnega doma. Ob tej priliki smo pripravili velik telovadni nastop na katerem je sodelovalo preko 500 članov

Vrsta članic na tekmovanju v Celju leta 1958 - II. mesto

domačega in okoliških društev. Posebno smo bili veseli nastopa najboljših telovadcev Gimnastične zveze Slovenije na čelu z Mirom Cerarjem. V tem letu je vrsta članic nastopila na II. Gimnaestradi v Zagrebu.

Med uspehe članic našega društva štejemo tudi 2. mesto na prvenstvu v orodni telovadbi leta 1958 v Celju. V letu 1960 se je društvo udeležilo občinskega tekmovanja v rokometu, nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, gimnastiki in atletiki. Društvo je takrat štelo preko 130 telovadcev in telovadk, pa tudi nekaj podpornih članov. Redno je vadilo 6 oddelkov. Odlične so bile mladinke, ki so 1964. leta na državnem prvenstvu v Tuzli osvojile 4. mesto. Takrat je bilo poleg redne vadbe v telovadnici, še učenje plavanja v bazenu ob Savinji. Ob Dnevu mladosti leta 1965 je 18 naših pionirjev nastopilo z obveznimi vajami v Beogradu.

Zaradi vse večjega zanimanja za smučanje smo pričeli z začetnimi tečaji in nadaljevali s smučarsko šolo. Uredili smo smučarsko progo in žičnico na Brčkem vrhu. Vsa ta dela so bila opravljena leta 1969. Temu so sledila razna smučarska tekmovanja.

Ponosni smo bili na doseženo 1. mesto v partizanskem mnogoboju v republiškem merilu leta 1969. Ko je Partizan slovenije pripravil leta 1971 na Starem vrhu nad Škofjo Loko prvo smučarsko tekmovanje so naši tekmovalci prejeli pokal za 1. mesto.

Pionirji in pionirke pri razvitju prapora ob 75 obletnici društva 1957. leta

Naše delo smo usmerjali tudi v pripravo igrišča za nogomet, rokomet in košarko. V osvetlitev delavoljnosti naših članov naj navedem, da je samo v enem letu bilo opravljenih preko 3450 prostovoljnih ur! V letu 1972 smo z akademijo in podelitvijo plaket najzaslužnejšim članom proslavili 90. obletnico telovadne dejavnosti v Mozirju.

Seveda ni bilo mogoče v teh vrsticah prikazati celotnega delovanja društva v dolgih desetletjih obstoja. O mnogih uspehih mozirskih telovadcev pričajo številni pokali in druga odličja v društveni pisarni. Tu so državna, republiška in okrajna priznanja. Končno, društvo ni sodelovalo le na lastnih prireditvah, pač pa je pripomoglo k pestrosti marsikatero proslave v kraju.

Ob vseh spominih, želimo da bi tudi v bodoče ostal naš kraj v telovadni dejavnosti na višini, zato pa bo treba med mlajšimi vneme in pripravljenosti za sodelovanje. Le tako bo zrasel mladi rod v zdrave ljudi, ki bodo zmogli še tako velike naloge.

Pavla Trogar

Najboljši športniki v 10 letnem obdobju vseh športnih panog

Mnoga priznanja in številni pokali pričajo o uspehih mozirskih telesnokulturnih delavcev

Prva žičnica za smučarje na Brčkem vrhu leta 1969

PARTIZANI
DVAŠTOTO V ZEMELJU VIGOJO
1862 195
MOZIRJE
1956

PRIREDITEV SO OMOGOČILI:

**SLOVENIJAŠPORT EXPORT-IMPORT ZA-
STOPSTVA LJUBLJANA**

**BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRI-
JA BETI METLIKA**

**RAŠICA TOVARNA PLETENIN LJUBLJANA
JUGOTEKSTIL SOZD LJUBLJANA**

**TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ
UNIVERZALE INDUSTRIJA OBLAČIL
DOMŽALE**

**NAMA TRGOVSKO PODJETJE LJUBLJANA
BEOGRAJSKA BANKA TEMELJNA BANKA
LJUBLJANA**

**TEKSTIL PROIZVODNO IN TRGOVSKO
PODJETJE LJUBLJANA**

**TEKSTILNA INDUSTRIJA TEKSTILINDUS
KRANJ**

**INDUSTRIJA PLATNENIH IZDELKOV JARŠE
EMO EMAJLIRNICA METALNA INDUSTRIJA
CELJE**

**CINKARNA METALURŠKO KEMIČNA INDU-
STRIJA CELJE**

**NOVOTEKS TEKSTILNA TOVARNA NOVO
MESTO**

**MARIBORSKA TEKSTILNA TOVARNA
MARIBOR**

OBRTNO ZDRUŽENJE MOZIRJE

TEŠ TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ

**GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE VE-
GRAD VELENJE**

**GORENJE GLIN LESNA INDUSTRIJA
NAZARJE**

GOZDNO GOSPODARSTVO NAZARJE

**ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRU-
GA MOZIRJE**

**TRGOVSKA DELOVNA ORGANIZACIJA
»SAVINJA« MOZIRJE**

**ŽELEZARNA RAVNE TOZD KOVINARSTVO
LJUBNO OB SAVINJI**

**ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
CELJE**

**GORENJE SESTAVLJENA ORGANIZACIJA
ZDRUŽENEGA DELA VELENJE**

**GORENJE-PRODAJNI CENTER NAZARJE
DELOVNA ORGANIZACIJA TKANINA CELJE
S SVOJIMI TOZDI**

**VELEPRODAJA IN MALOPRODAJA S SEDE-
ŽEM V CELJU**

**POTROŠNJA S SEDEŽEM V ZAGORJU OB
SAVI**

**ONA - ON - TEKSTILNI DISKONT - NAJ-
UGODNEJŠI NAKUP DOBREGA BLAGA
SOUR PIK ZLATIBOR - RO MLADOST
ČAJETINA**

**ERA TOZD VINO ŠMARTNO OB PAKI - SE
PRIPOROČA S SVOJIM BOGATIM IZBO-
ROM ALKOHOLNIH IN BREZALKOHOLNIH
PIJAČ**

**GORENJE TOVARNA GOSPODINJSKE
OPREME VELENJE**

**VEGRAD VELENJE TOZD GRADBENIK
LJUBNO OB SAVINJI**

**MONTAŽNA GRADNJA SMREKA GORNJI
GRAD**

**GORENJE SOZD TITOVO VELENJE
ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
OBMOČNA SKUPNOST CELJE**

Člani uredniškega odbora Aleksander Videčnik, Pavla Trogar,
Vlado Miklavc. Uredil in opremil Aleksander Videčnik
Tisk: Tiskarna Cinkarna Celje 1982.

Knjižnica

DČi 796

STO LET...

796(497.12 Mozirje)

0091644

KNJIŽNICA MOZIRJE

COBISS c